

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 5 червня 2019 р. № 483
Київ

Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

№ 512 від 12.06.2019

№ 803 від 21.08.2019

№ 1003 від 09.12.2019

№ 400 від 20.05.2020

№ 694 від 05.08.2020}

{Зміни до Постанови додатково див. в Постанові КМ

№ 718 від 22.07.2020}

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

№ 749 від 19.08.2020

№ 1325 від 28.12.2020

№ 182 від 03.03.2021

№ 238 від 24.03.2021

№ 439 від 28.04.2021

№ 518 від 26.05.2021

№ 659 від 29.06.2021

№ 767 від 28.07.2021}

Відповідно до **статті 62** Закону України “Про ринок електричної енергії” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити **Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії**, що додається.

1^а. Постачальникам універсальних послуг, державному підприємству “Національна атомна енергогенеруюча компанія “Енергоатом” та приватному акціонерному товариству “Укргідроенерго” укласти до 15 серпня 2021 р. договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, двосторонні договори купівлі-продажу електричної енергії в погодинних обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів. Постачальникам універсальних послуг у порядку та за формою,

визначеними зазначеними двосторонніми договорами, надати прогностичні погодинні обсяги, що необхідні для задоволення потреб побутових споживачів у вересні 2021 року.

{Постанову доповнено пунктом 1^а згідно з Постановою КМ № 439 від 28.04.2021; із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 518 від 26.05.2021, № 659 від 29.06.2021, № 767 від 28.07.2021}

2. Ця постанова набирає чинності з 1 липня 2019 р. та діє до 30 вересня 2021 року.

{Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1325 від 28.12.2020, № 238 від 24.03.2021, № 439 від 28.04.2021, № 518 від 26.05.2021, № 659 від 29.06.2021, № 767 від 28.07.2021}

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Інд. 37

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 5 червня 2019 р. № 483
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 28 квітня 2021 р. № 439)

ПОЛОЖЕННЯ

про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії

1. Це Положення визначає обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків учасниками ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (далі - спеціальні обов'язки), що передбачають, зокрема, надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів з метою забезпечення стабільності, належної якості та доступності електричної енергії, підтримання належного рівня безпеки її постачання споживачам без загрози першочерговій цілі створення повноцінного ринку електричної енергії, заснованого на засадах вільної конкуренції з дотриманням принципів прозорості та недискримінації.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в [Законі України](#) "Про ринок електричної енергії".

3. До споживачів, яких стосуються спеціальні обов'язки, належать побутові споживачі, визначені в [Законі України](#) "Про ринок електричної енергії", та споживачі (цілі споживання), визначені в [абзацах одинадцятому - чотирнадцятому](#) пункту 13 розділу XVII "Прикінцеві та перехідні положення" зазначеного Закону (далі - побутові споживачі).

4. Спеціальні обов'язки покладаються на таких учасників ринку електричної енергії:

виробників електричної енергії, перелік яких наведено в [додатку 1](#) (далі - виробники електричної енергії);

постачальників універсальних послуг.

5. До спеціальних обов'язків належить:

продаж електричної енергії виробником електричної енергії - державним підприємством "НАЕК "Енергоатом" за ціною, визначеною згідно з пунктом 6 цього Положення, постачальникам універсальних послуг за двосторонніми договорами купівлі-продажу електричної енергії в погодинних обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів, які споживають електричну енергію на території торгової зони "об'єднана енергетична система України". Примірна форма зазначеного договору затверджується Міненерго (далі - двосторонній договір з постачальниками універсальних послуг);

продаж електричної енергії виробником електричної енергії - ПрАТ "Укргідроенерго" за ціною, визначеною згідно з пунктом 6 цього Положення, постачальникам універсальних послуг за двосторонніми договорами з постачальниками універсальних послуг в погодинних обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів, які споживають електричну енергію на території торгової зони "острів Бурштинської ТЕС";

купівля виробником електричної енергії - ПрАТ "Укргідроенерго" електричної енергії за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії у торгівій зоні "острів Бурштинської ТЕС" з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії;

надання постачальниками універсальних послуг виробникам електричної енергії послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів за договорами про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів за формою згідно з [додатком 2](#).

6. Ціна на електричну енергію, за якою виробники електричної енергії здійснюють продаж електричної енергії постачальникам універсальних послуг, розраховується як різниця між середньозваженою фіксованою ціною на електричну енергію для побутових споживачів і тарифами на послуги з передачі електричної енергії, на послуги з розподілу електричної енергії та на послуги постачальника універсальних послуг, але не менш як 10 гривень за 1 МВт·год. Фіксовані ціни на електричну енергію для побутових споживачів наведено у [додатку 3](#).

Середньозважена фіксована ціна визначається з урахуванням фактичних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами у місяці, що передував попередньому розрахунковому місяцю.

У разі коли розрахункове значення ціни на електричну енергію становить менш як 10 гривень за 1 МВт·год, виробник електричної енергії здійснює оплату постачальнику універсальних послуг за договором про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів. Вартість послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів визначається як добуток обсягу споживання електричної енергії побутовими споживачами та різниці між ціною електричної енергії, що становить 10 гривень за 1 МВт·год, і розрахунковою ціною електричної енергії.

7. Виробник електричної енергії - державне підприємство "НАЕК "Енергоатом" зобов'язане у кожному розрахунковому місяці здійснювати продаж постачальникам універсальних послуг на електронних аукціонах в установленому законодавством порядку електричної енергії в погодинних обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів у торгівій зоні "об'єднана енергетична система України".

8. Виробник електричної енергії - ПрАТ "Укргідроенерго" зобов'язане:

у кожному розрахунковому періоді здійснювати продаж постачальникам універсальних послуг на електронних аукціонах в установленому законодавством порядку електричної енергії в погодинних обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів у торгівій зоні "острів Бурштинської ТЕС";

здійснювати купівлю електричної енергії за двосторонніми договорами та/або на організованих сегментах ринку електричної енергії у торговій зоні “острів Бурштинської ТЕС” з метою забезпечення необхідних погодинних обсягів електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

9. Виробники електричної енергії зобов'язані:

1) здійснювати продаж електричної енергії постачальникам універсальних послуг у прогнозних погодинних обсягах, що необхідні для постачання побутовим споживачам, з урахуванням коригування на фактичні дані щодо погодинних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами;

2) укласти з постачальниками універсальних послуг договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, двосторонні договори з постачальниками універсальних послуг;

3) оплачувати постачальникам універсальних послуг послугу із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів;

4) оприлюднювати до 15 числа місяця, що настає за розрахунковим, на власному веб-сайті інформацію про фактичні погодинні обсяги проданої електричної енергії для задоволення потреб побутових споживачів у розрізі продажу електричної енергії постачальникам універсальних послуг;

5) оприлюднювати до 25 числа місяця, що настає за розрахунковим, на власному веб-сайті інформацію про кошти, що нараховані та сплачені за послугу із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів у розрізі постачальників універсальних послуг.

10. Виробники електричної енергії мають право:

1) отримувати своєчасно та у повному обсязі кошти за продану ними постачальникам універсальних послуг електричну енергію відповідно до укладених двосторонніх договорів з постачальниками універсальних послуг;

2) здійснювати коригування погодинних обсягів, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів, які були сформовані на підставі отриманих погодинних обсягів від постачальників універсальних послуг у порядку та за формою, які зазначені у двосторонньому договорі з постачальниками універсальних послуг.

11. Постачальники універсальних послуг зобов'язані:

1) надавати до 15 числа місяця, який передує розрахунковому, у порядку та за формою, визначеними двостороннім договором з постачальниками універсальних послуг, виробникам електричної енергії прогнозні погодинні обсяги, що необхідні для задоволення потреб побутових споживачів, з урахуванням додаткових обсягів за результатами коригування на фактичні дані;

2) здійснювати купівлю електричної енергії у виробників електричної енергії в прогнозних погодинних обсягах, що необхідні для постачання побутовим споживачам, з подальшим коригуванням на фактичні дані щодо погодинних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами. При цьому планові та фактичні дані щодо погодинних обсягів споживання електричної енергії побутовими споживачами повинні відповідати розрахункам обсягів споживання побутовими споживачами, здійсненим відповідним постачальником універсальної послуги на підставі профілю відпуску електричної енергії споживачам групи “б”, яка визначена в [Тимчасовому порядку визначення обсягів купівлі електричної енергії на оптовому ринку електричної енергії електропостачальниками та операторами систем розподілу на перехідний період до дати початку дії нового ринку електричної енергії](#), затвердженому постановою НКРЕКП від 28 грудня 2018 р. № 2118;

3) оплачувати своєчасно та у повному обсязі у грошовій формі придбану ними у виробників електричної енергії електричну енергію відповідно до укладених з виробниками електричної енергії двосторонніх договорів з постачальниками універсальних послуг;

4) виконувати інші умови купівлі електричної енергії, визначені в укладених з виробниками електричної енергії двосторонніх договорах з постачальниками універсальних послуг;

5) здійснювати надання універсальних послуг побутовим споживачам за цінами (тарифами), визначеними відповідними державними органами для таких споживачів;

6) укласти з виробниками електричної енергії договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів та двосторонні договори з постачальниками універсальних послуг;

7) оприлюднювати щомісяця до 25 числа місяця, що настає за розрахунковим, на власному веб-сайті інформацію про погодинні місячні обсяги купівлі електричної енергії у виробників електричної енергії та фактичний продаж електричної енергії побутовим споживачам.

12. Постачальники універсальних послуг мають право отримувати від виробників електричної енергії оплату послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів.

13. Оператори систем розподілу електричної енергії та оператор системи передачі електричної енергії зобов'язані здійснювати до 9 числа місяця, що настає за розрахунковим, за зверненнями постачальників універсальних послуг, які здійснюють на їх території ліцензованої діяльності постачання електричної енергії побутовим споживачам, підтвердження фактичних загальних обсягів споживання електричної енергії, необхідної для задоволення потреб побутових споживачів за формою, встановленою договором купівлі-продажу електричної енергії в обсягах, необхідних для задоволення потреб побутових споживачів.

14. Договори про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів та двосторонні договори між гарантованим покупцем та постачальниками універсальних послуг після 1 червня 2021 р. продовжують діяти в частині виконання обов'язків щодо остаточних розрахунків та коригувань, які не були виконані під час дії зазначених договорів, до їх повного виконання сторонами договорів.

15. Спеціальні обов'язки не застосовуються до діяльності з постачання електричної енергії побутовим споживачам, об'єкти яких розташовані на території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження.

16. Коригування прогностичних погодинних обсягів електричної енергії здійснюється відповідно до даних постачальників універсальних послуг щодо фактичних обсягів електричної енергії, що відповідають обсягам, необхідним для постачання побутовим споживачам, підтверджених оператором системи розподілу, на території ліцензованої діяльності якого провадить діяльність постачальник універсальних послуг.

17. Вартість перевищення погодинних прогностичних обсягів електричної енергії над фактичними обсягами сплачується постачальником універсальних послуг виробнику електричної енергії за ціною, яка склалася на відповідну годину відповідного дня на ринку "на добу наперед".

18. У разі перевищення фактичних погодинних обсягів електричної енергії над прогностичними постачальник універсальних послуг має право купити додаткові обсяги електричної енергії у наступних періодах постачання за ціною, розрахованою згідно з пунктом 6 цього Положення.

{Положення в редакції Постанов КМ № 512 від 12.06.2019, № 1003 від 09.12.2019, № 400 від 20.05.2020, № 694 від 05.08.2020, № 439 від 28.04.2021, з урахуванням змін, внесених Постановами КМ № 518 від 26.05.2021, № 659 від 29.06.2021, № 767 від 28.07.2021}

Додаток 1
до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 28 квітня 2021 р. № 439)

ПЕРЕЛІК
виробників електричної енергії, на яких покладено спеціальні
обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі
функціонування ринку електричної енергії

Державне підприємство “Національна атомна енергогенеруюча компанія “Енергоатом”
(виробник електричної енергії на атомних електростанціях)

ПрАТ “Укргідроенерго” (виробник електричної енергії на гідроелектростанціях)

{Додаток 1 в редакції Постанов КМ № 512 від 12.06.2019, № 1003 від 09.12.2019, № 400 від 20.05.2020, № 694 від 05.08.2020, № 439 від 28.04.2021, з урахуванням змін, внесених Постановами КМ № 518 від 26.05.2021, № 659 від 29.06.2021, № 767 від 28.07.2021}

Додаток 2
до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 28 квітня 2021 р. № 439)

ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР
про надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії
для побутових споживачів

{Додаток 2 в редакції Постанов КМ № 512 від 12.06.2019, № 1003 від 09.12.2019, № 400 від 20.05.2020, № 694 від 05.08.2020; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 238 від 24.03.2021; в редакції Постанови КМ № 439 від 28.04.2021, з урахуванням змін, внесених Постановами КМ № 518 від 26.05.2021, № 659 від 29.06.2021, № 767 від 28.07.2021}

Додаток 3
до Положення
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 28 квітня 2021 р. № 439)

ФІКСОВАНІ ЦІНИ
на електричну енергію для побутових споживачів

1. Фіксована ціна на електричну енергію для побутових споживачів становить:

Період застосування	Фіксована ціна на електричну енергію, в копійках за 1 кВт•год
---------------------	---

	без податку на додану вартість	податок на додану вартість	з податком на додану вартість
3 1 січня до 31 серпня 2021 р.	140	28	168

2. Фіксована ціна, визначена пунктом 1 цього додатка, застосовується до електричної енергії, що купується у постачальників універсальних послуг та споживається:

1) індивідуальними та колективними побутовими споживачами, в тому числі - у гуртожитках, що розраховуються за електричну енергію за загальним розрахунковим засобом обліку в частині споживання електричної енергії фізичними особами для забезпечення власних побутових потреб, які не включають професійну та/або господарську діяльність;

2) у багатоквартирних житлових будинках (в тому числі гуртожитках) на технічні цілі (роботу індивідуальних теплових пунктів, котельень, ліфтів, насосів та замково-переговорних пристроїв, що належать власникам квартир багатоквартирного будинку на праві спільної власності) та освітлення дворів, східців і номерних знаків;

3) у дачних та дачно-будівельних кооперативах, садових товариствах, гаражно-будівельних кооперативах на технічні цілі (роботу насосів) та освітлення території;

4) юридичними особами, які є власниками (балансоутримувачами) майна, що використовується для компактного поселення внутрішньо переміщених осіб (містечок із збірних модулів, гуртожитків, оздоровчих таборів, будинків відпочинку, санаторіїв, пансіонатів, готелів тощо), у частині задоволення власних побутових потреб внутрішньо переміщених осіб;

5) релігійними організаціями в частині споживання електричної енергії на комунально-побутові потреби.

3. За наявності обліку споживання електричної енергії за періодами часу розрахунки споживачів, зазначених у підпункті 1 пункту 2 цього додатка, проводяться за фіксованою ціною на електричну енергію, визначеною пунктом 1 цього додатка, із застосуванням таких коефіцієнтів (за вибором споживача):

1) за двозонним диференціюванням за періодами часу:

0,5 фіксованої ціни в години нічного мінімального навантаження енергосистеми (з 23-ї до 7-ї години);

повна фіксована ціна в інші години доби;

2) за тризонним диференціюванням за періодами часу:

1,5 фіксованої ціни в години максимального навантаження енергосистеми (з 8-ї до 11-ї години і з 20-ї до 22-ї години);

повна фіксована ціна у напівпіковий період (з 7-ї до 8-ї години, з 11-ї до 20-ї години, з 22-ї до 23-ї години);

0,4 фіксованої ціни в години нічного мінімального навантаження енергосистеми (з 23-ї до 7-ї години).

{Положення доповнено додатком 3 згідно з Постановою КМ № 1325 від 28.12.2020; в редакції Постанов КМ № 238 від 24.03.2021, № 439 від 28.04.2021; із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 659 від 29.06.2021, № 767 від 28.07.2021}